

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
 DEPARTMENT OF EDUCATION - CENTRAL PROVINCE

අ.පො.ස. (උ.පෙළ) පෙරහුරු පරීක්ෂණය-2020

රසායන විද්‍යාව I   02   S   I   13 ලේඛය   පැය දෙකයි

උපදෙස්

- සියළුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
 $R = 8.314 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$
 $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
 $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ Js}$
 $C = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

- M නැමැති ලෝහයක් සාදන ක්‍රිත්ව ධන අයනයේ අවසාන ඉලෙක්ට්‍රෝන තුන $n = 3$, $l = 2$ තාක්ෂිත වල පවතී. M හි අවසාන ශක්ති මට්ටමේ ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව හා ආවර්තිතා වලුවේ අයත්වන කාණ්ඩය වන්නේ.
 (1) 6 හා 16   (2) 1 හා 6   (3) 6 හා 6   (4) 2 හා 6   (5) 2 හා vi
- $n = 4$, $m_l = +1$ වන ක්‍රමණ සමාන්තර වූ ඉලෙක්ට්‍රෝන උපරිම වශයෙන් කීයක් පැවතිය හැකි ද?
 (1) 3   (2) 4   (3) 8   (4) 6   (5) 1
- $S_4 O_6^{2-}$ අයනය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ,
 A - ඇනැමි සල්ෆර් පරමාණුවල ඔක්සිකරණ අංකය +6 කි.
 B - ඇනැමි සල්ෆර් පරමාණුවල ඔක්සිකරණ අංකය 0 සහ සංයුක්තවය 2 වේ.
 C - සියළු සල්ෆර් පරමාණු වටා ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය වකුස්තලීය වේ.
 (1) A හා B පමණි.   (2) B හා C පමණි.   (3) A හා C පමණි.
 (4) සියළුම වගන්ති සත්‍ය වේ.   (5) සියළුම වගන්ති අසත්‍ය වේ.
- $$\begin{array}{c}
 \text{O} \\
 || \\
 \text{C} - \text{O} - \text{CH}_3 \\
 | \\
 \text{H} - \text{C} = \text{CHBr} - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH} - \text{CH}_3
 \end{array}$$
 යන සංයෝගයේ IUPAC නාමය තුමක් ද?
 (1) 2-bromo -5,6-dimethyl-6-oxo-3-hexynal
 (2) 2-bromo -5-methyl-6-methoxy-3-hexynal
 (3) 2-bromo -5-methyl-3-hexyn-6-methanoate
 (4) methyl 5-bromo -5-formyl-2-methyl-3-hexynoate
 (5) methyl 5-bromo -2-methyl-6-oxo-3-hexynoate
- XF_4^- හි හැඩය සිසෝ හැඩති නම් XF_3 හි ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය වන්නේ,
 (1) ත්‍රියානනි පිරමීඩය වේ   (2) ත්‍රියානනි ද්වි පිරමීඩාකාර වේ.   (3) වකුස්තලීය වේ.
 (4) කලීය ත්‍රිකෝණාකාර වේ.   (5) අෂ්ටකලීය වේ.

6. NaOH සාන්ද්‍රණය 40 ppm වූ ද්‍රාවණයක 40 cm³ ක් හා KOH හි සාන්ද්‍රණය 56 ppm වූ ද්‍රාවණයක 60 cm³ ක් මිශ්‍රකර ලැබෙන ද්‍රාවණයේ 20 cm³ ක් සමග ප්‍රතික්‍රියා වීමට H₂SO₄ ද්‍රාවණයකින් 50 cm³ ක් වැය විය. H₂SO₄ ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය (Na=23, K=39, H=1, O=16, S= 32)
- (1) 392 ppm (2) 0.01 mol dm⁻³ (3) 0.4 mol dm⁻³ (4) 196 ppm (5) 4.64 ppm

7. $\Delta H_{f, O_3(g)}^\circ = 143 \text{ KJ mol}^{-1}$
 $3O_2(g) \rightleftharpoons 2O_3(g)$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ $Q_c = K_c$ නම් ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්ට්‍රෝපි විපර්යාසය ΔS° හි අගය වන්නේ.
- (1) 1440 KJ mol⁻¹ (2) 480 KJ mol⁻¹ (3) 960 KJ mol⁻¹
 (4) -480 KJ mol⁻¹ (5) -1440 KJ mol⁻¹

8. S-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යවල රසායනාය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ ,
- (1) S-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන සියලුම කාබනේට් හා ඛනිකාබනේට් ජලයේ දියවේ.
 (2) S-ගොනුවේ සියලුම මූලද්‍රව්‍ය සාදන නයිට්‍රේට් තාප විභේදනයේ දී ඔක්සිජන් මුදාහරී.
 (3) මෙම ගොනුවේ සියලුම මූලද්‍රව්‍ය සිසිල් ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියාකර හයිඩ්‍රජන් මුදාහරී.
 (4) ඒවා සාදන සියළු හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ප්‍රභල භෞමික ගුණ පෙන්වයි.
 (5) S-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන සියලුම සංයෝග අයනික වේ.

9. CO₂ , CH₂O , C₂O₄²⁻ , CO₃²⁻ යන සංයෝගවල C හි විද්‍යුත් සාක්ෂාතාවය ආරෝහණය වන පිළිවෙල වන්නේ
- (1) CH₂O < C₂O₄²⁻ < CO₃²⁻ < CO₂ (2) CH₂O < CO₃²⁻ < C₂O₄²⁻ < CO₂
 (3) CH₂O < C₂O₄²⁻ < CO₂ < CO₃²⁻ (4) C₂O₄²⁻ < CO₂ < CH₂O < CO₃²⁻
 (5) C₂O₄²⁻ < CH₂O < CO₂ < CO₃²⁻

10. X 0.8 mol හා Y 0.5 mol l අඩංගු ජලීය ද්‍රාවණයක 1 dm³ ක් CCl₄ 500 cm³ සමඟ සෙලවූ විට X පමණක් කලාප 2ක අතර ව්‍යාප්ත වෙමින් සමතුලිතතාවයට එලඹෙන අතර ජලීය කලාපය තුළ පහත සමතුලිතතාවය ද ඇතිවේ.

CCl₄ හා ජලය අතර X හි ව්‍යාප්ති සංගුණකය 2 ක් වන අතර $[X]_{CCl_4} = 0.6 \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. ජලීය කලාපයේ ඇතිවන සමතුලිත පද්ධතිය සඳහා K_c අගය වන්නේ

- (1) 33.3 (2) 100 (3) 4 (4) 66.7 (5) 12.5

11. d ගොනුවට අයත් නොවන අනුයාතව පිහිටි A, B, C, D මූලද්‍රව්‍ය 4ක තුන්වන අයනීකරණ ශක්ති විචලන රටාව C < D < A < B වේ. එම මූලද්‍රව්‍යවල පළමු අයනීකරණ ශක්ති විචලන රටාව නිවැරදිව දැක්වෙන්නේ

- (1) A < B < C < D (2) A < D < B < C (3) A < B < D < C
 (4) A < C < B < D (5) B < A < D < C

12. එක්තරා ලවණයක් ජලය හා කඳුකුක H₂SO₄ තුළ ද්‍රාවණය වන අතර සාන්ද්‍ර H₂SO₄ සමඟ වර්ණවත් ව්‍යාධුර්ව මුදාහරී. එම ලවණය වන්නේ

- (1) CuBr₂ (2) SrI₂ (3) Ba(NO₃)₂ (4) CuSO₄ (5) BaBr₂

13. $\Delta H_C^\ominus C_2H_2(g) = -a \text{ KJ mol}^{-1}$ $\Delta H_C^\ominus C_2H_6(g) = -b \text{ KJ mol}^{-1}$

$\Delta H_f^\ominus H_2O(g) = -c \text{ KJ mol}^{-1}$

C_2H_2 වායුව C_2H_6 වායුව බවට හයිඩ්‍රජනීකරණය වීමේ එන්තැල්පිය වන්නේ

- (1) $(-a - c + b) \text{ KJ mol}^{-1}$ (2) $-(a + 2c + b) \text{ KJ mol}^{-1}$ (3) $(a + b - c) \text{ KJ mol}^{-1}$
 (4) $(a + b - 2c) \text{ KJ mol}^{-1}$ (5) $(b - a - 2c) \text{ KJ mol}^{-1}$

14. පරිමාව V වන ජලවනය කරන ලද දෘඪ බඳුනක් T උෂ්ණත්වයේ දී ඔක්සිජන් වායුව අඩංගු කලවීට පීඩනය P_1 වන අතර ස්කන්ධය ග්‍රෑම් m_1 වේ. එම බඳුන එම උෂ්ණත්වයේ දී He වායුවෙන් පිරවූ විට ස්කන්ධය ග්‍රෑම් m_2 වේ. He වායුවේ පීඩනය වන්නේ ($O = 16, He = 4$)

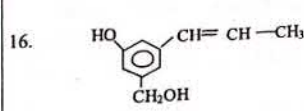
- (1) $\frac{m_2 RT}{4V}$ (2) $\left(\frac{m_2 - m_1}{4V}\right) RT + 8P_1$ (3) $\frac{m_1 RT}{16V}$
 (4) $\frac{8m_2 P_1}{m_1}$ (5) $\left(\frac{m_1 - 32P_1}{V}\right) RT$

15. CH_3COONa යම්කිසි ස්කන්ධයක් ජලයේ දියකර ද්‍රාවණ 100 cm^3 ක් පිළියෙල කරන ලදී. ඉන් 50 cm^3 කට $0.2 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl}$ 50 cm^3 ක් එකතු කළ විට ලැබෙන ස්වාරත්මක ද්‍රාවණයේ 25°C දී pH අගය 5කි.

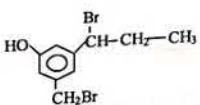
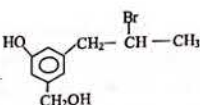
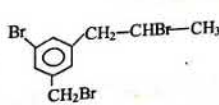
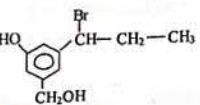
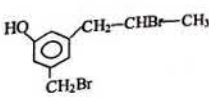
මුළු ද්‍රාවණයේ දියකළ CH_3COONa ස්කන්ධය සොයන්න.

$CH_3COOH \quad K_a = 1 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$ ($O = 16, H = 1, C = 12, Na = 23$)

- (1) 0.82g   (2) 3.28g   (3) 0.06g   (4) 1.64g   (5) 1.2g

යන සංයෝගය වැඩිපුර සාන්ද්‍ර HBr සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන ප්‍රධාන ඵලය වන්නේ

- (1)   (4)
 (2)   (5)
 (3)

17. ප්‍රතික්‍රියාවක සීඝ්‍රතාවය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ

- (1) සෑමවිටම ප්‍රතික්‍රියා සීඝ්‍රතාවය ප්‍රතික්‍රියකවල සාන්ද්‍රණයට අනුලෝමව සමානුපාතික වේ.
- (2) ප්‍රතික්‍රියාවක ඕනෑම ප්‍රතික්‍රියකයක සාන්ද්‍රණය වැඩි කිරීමෙන් ප්‍රතික්‍රියා සීඝ්‍රතාවය වැඩිවේ.
- (3) සක්‍රීයතා ශක්තිය අඩු ප්‍රතික්‍රියාවක සීඝ්‍රතාවය සෑමවිටම සක්‍රීයතා ශක්තිය වැඩි ප්‍රතික්‍රියාවක සීඝ්‍රතාවයට වඩා වැඩිවේ.
- (4) උත්ප්‍රේරක මගින් ප්‍රතික්‍රියාවක වේග නියතයේ අගය මෙන්ම ප්‍රතික්‍රියා යාන්ත්‍රණය වෙනස් කළ හැකිය.
- (5) සක්‍රීයතා ශක්තිය වැඩි ප්‍රතික්‍රියාවක සීඝ්‍රතාවය වැඩිකර ගත හැක්කේ උත්ප්‍රේරක යෙදීමෙන් පමණි.

18. විද්‍යුත් රසායනික කෝෂ සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ

- (1) ලෙඩ් අම්ල ඇකිසුම්ලේටරයේ විද්‍යුත් විච්ඡේදන කණුක H_2SO_4 වන අතර ඇනෝඩය වන්නේ PbO_2 ය.
- (2) ප්‍රාථමික වැනියෙල් කෝෂයේ ධන අග්‍රය Zn වේ.
- (3) ලෙක්ලාන්ඩ් කෝෂයේ විද්‍යුත් විච්ඡේදන NH_4Cl හා ZnCl_2 වන අතර කැතෝඩයේ දී $\text{MnO}_2, \text{Mn}_2\text{O}_3$ බවට පත්වෙයි.
- (4) ලෙඩ් අම්ල ඇකිසුම්ලේටරයේ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාව වන්නේ
$$2\text{PbSO}_4(\text{s}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightarrow \text{PbO}_2(\text{s}) + 4\text{H}^+(\text{aq}) + \text{Pb}(\text{s})$$
- (5) වැනියෙල් කෝෂයේ ඇනෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව වන්නේ
$$\text{Cu}(\text{s}) \rightarrow 2\text{e}^- + \text{Cu}^{2+}(\text{aq})$$

19. Na_2SO_3 හා Na_2CO_3 අඩංගු ද්‍රාවණයක 50 cm^3 කට වැඩිපුර BaCl_2 ද්‍රාවණයක් එකතු කළ විට ලැබුණු අවක්ෂේපයේ වියළි ස්කන්ධය 6.31 g කි. එම ද්‍රාවණයේ තවත් 50 cm^3 කට H_2O_2 40 cm^3 ක් හා කණුක HNO_3 10 cm^3 ක් එකතු කර BaCl_2 ද්‍රාවණයක් වැඩිපුර එකතු කළ විට ලැබුණු අවක්ෂේපයේ වියළි ස්කන්ධය 4.66 g කි. ද්‍රාවණයේ Na_2CO_3 සාන්ද්‍රණය mol dm^{-3} වලින්

- (1) 0.02 කි. (2) 0.01 කි. (3) 0.04 කි. (4) 0.4 කි. (5) 0.2 කි.

20. P-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යවල රසායනාත්මක පිළිබඳ සත්‍ය වන්නේ,

- (1) P-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන සියලුම ආම්ලික ඔක්සයිඩ් ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර ඔක්සි අම්ල සාදයි.
- (2) Al හි ක්ලෝරයිඩය උභයගුණී ලක්ෂණ පෙන්වයි.
- (3) P-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන ඔක්සයිඩ් අතරින් ආම්ලික ප්‍රභවතාවය වැඩිම වන්නේ Cl_2O_5 වලය.
- (4) P-ගොනුවට අයත් දෙවන ආවර්තයේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන සියලු ඔක්සයිඩ් ආම්ලික වේ.
- (5) Cl_2 ජලයේ දී ද්විධාකරණය වන අතර F_2 ජලයේ දී ද්විධාකරණය නොවේ.

21. 25°C දී BaSO_4 හා BaCO_3 වල ද්‍රාව්‍යතාවයන් පිළිවෙලින් $x \text{ mol dm}^{-3}$ හා $y \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. BaSO_4 හා BaCO_3 යන දෙකත්ම සාතෘප්ත ද්‍රාවණයේ SO_4^{2-} අයන සාන්ද්‍රණය වන්නේ.

- (1) $\sqrt{x^2 + y^2}$ (2) x (3) $\frac{x}{x+y}$ (4) $\frac{x}{x+y}$ (5) $\frac{x^2}{\sqrt{x^2 + y^2}}$

22. ජලීය ද්‍රාවණවලදී වර්ණ සමාන වන්නේ

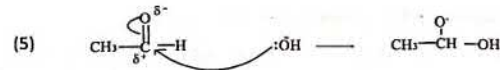
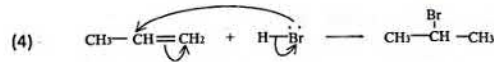
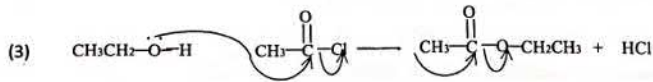
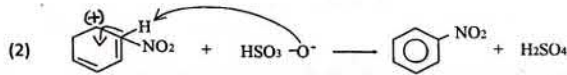
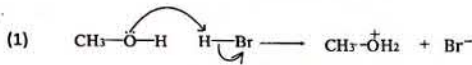
- (1) KMnO_4 , $[\text{Cr}(\text{H}_2\text{O})_6]^{3+}$, $[\text{CrCl}_4]^-$ (2) K_2CrO_4 , $[\text{CuCl}_4]^{2-}$, $[\text{Fe}(\text{H}_2\text{O})_6]^{2+}$
 (3) $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_2]^+$, $[\text{Ni}(\text{NH}_3)_6]^{2+}$, $[\text{NiCl}_4]^{2-}$ (4) $[\text{MnCl}_4]^{2-}$, $\text{K}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]$, $[\text{CoCl}_4]^{2-}$
 (5) K_2MnO_4 , $[\text{Cr}(\text{OH})_6]^{3-}$, $[\text{Cr}(\text{NH}_3)_6]^{2+}$

23. $\text{Cl}_2(\text{g}) + 2\text{e} \rightarrow 2\text{Cl}^-(\text{aq})$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ සම්මත එන්තැල්පි විපර්යාසය සොයාගැනීමට

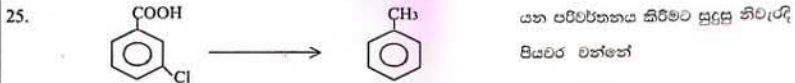
අවශ්‍ය නොවන කාප රසායනික දත්තය වන්නේ

- (1) Cl හි සම්මත පරමාණුකරණ එන්තැල්පිය
 (2) Cl හි සම්මත ප්‍රථම ඉලෙක්ට්‍රෝනීකරණ එන්තැල්පිය
 (3) Cl හි සම්මත දෙවන ඉලෙක්ට්‍රෝනීකරණ එන්තැල්පිය
 (4) Cl_2 හි සම්මත ඔක්සික විඝටන එන්තැල්පිය
 (5) Cl^- හි සම්මත සජලන එන්තැල්පිය

24. කාබනික රසායනයේ නිවැරදි ප්‍රතික්‍රියා යාන්ත්‍රණ පියවරක් වන්නේ

	පළමු පියවර	දෙවන පියවර	තෙවන පියවර	සිව්වන පියවර
(1)	(1) LiAlH_4 (2) H_2O	P.C.C	Zn/Hg/සා:HCl	(1) Mg වියළි ඊතර් (2) H_2O
(2)	(1) Mg වියළි ඊතර් (2) H_2O	(1) LiAlH_4 (2) H_2O	P.C.C	Zn/Hg/සා:HCl
(3)	(1) LiAlH_4 (2) H_2O	(1) Mg වියළි ඊතර් (2) H_2O	P.C.C	Zn/Hg/සා:HCl
(4)	(1) LiAlH_4 (2) H_2O	P.C.C	(1) Mg වියළි ඊතර් (2) H_2O	Zn/Hg/සා:HCl
(5)	Zn/Hg/සා:HCl	P.C.C	(1) Mg වියළි ඊතර් (2) H_2O	(1) LiAlH_4 (2) H_2O

26. X නැමැති අකාබනික ලවණය තඤ්ඤ NaOH ද්‍රාවණයක් සමඟ උණුසුම් කළ විට අවර්ණ වායුවක් මුදා හරින අතර තඤ්ඤ H_2SO_4 සමඟ වර්ණවත් වායුවක් මුදාහරී. X විය හැක්කේ

- (1) NH_4Br (2) NH_4I (3) NH_4NO_2 (4) $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$ (5) Na_2S

27. තඤ්ඤ H_2SO_4 ද්‍රාවණයක් තුළ සංයුජතාවය 3ක් වන M නැමැති ලෝහ කුරු 2ක් අර්ධව ගිලවා ඒ තුළින් 5.79 A ධාරාවක් කන්තර 100ක් තුළ ගලා යාමේ දී එක් ලෝහ කුරක ස්කන්ධය 54 mg කින් අඩුවිය. ලෝහයේ සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය හා කැතෝඩයේ දී පිටවූ වායු පරිමාව සම්මත උෂ්ණත්වයේ දී හා පීඩනයේ දී

- (1) 9, 134.4 cm^3 කි.   (2) 27, 67.2 cm^3 කි.   (3) 27, 33.6 cm^3 කි.
(4) 9, 222 cm^3 කි.   (5) 54, 134.4 cm^3 කි.

28. $\text{C}_4\text{H}_{10}\text{O}$ යන වක්‍රීය නොවන කාබනික සංයෝගයට කිසිය හැකි සමාවයවික ගණන වන්නේ

- (1) 4 කි.   (2) 5 කි.   (3) 7 කි.   (4) 8 කි.   (5) 6 කි.

29. රසායනික කර්මාන්ත සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය නොවන්නේ

- (1) ධව ක්‍රමය මගින් Mg නිස්සාරණයේ දී හුණුගල් ආරම්භක ද්‍රව්‍යයක් ලෙස භාවිත කෙරේ.
(2) රූවයිල් වලින් TiO_2 නිපදවීම ප්‍රධාන පියවර 2කින් සිදුකෙරේ.
(3) සෝල්වේ ක්‍රමය මගින් Na_2CO_3 නිපදවීමේ දී NH_3 වැයවේ.
(4) පටල කෝෂ ක්‍රමය මගින් NaOH නිපදවීමේ දී අඩු විද්‍යුත් ධාරාවක් භාවිත කරයි.
(5) යකඩ නිස්සාරණයේ දී හුණුගල් භාවිත කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ CO_2 ලබා ගැනීම නොවේ.

30. පරිමාව V වන බඳුනක් තුළ X, Y, Z වායු n mol බැගින් අඩංගු කළ විට T උෂ්ණත්වයේ දී පහත මූලික ප්‍රතික්‍රියා සිදුවේ.

කාලය t වන විට X හා Z සම මටුල ප්‍රමාණයක් ප්‍රතික්‍රියා වන අතර සියුනාවටත් සමාන වේ. කාලය t හි දී පද්ධතියේ පීඩනය P වන අතර සර්වත්‍ර වායු නියතය R නම් පළමු හා දෙවන ප්‍රතික්‍රියාවල වේග නියත අතර අනුපාතය වන්නේ

(1) $\frac{VRT}{PV-2nRT}$ (2) $\frac{V}{n}$ (3) $\frac{PV}{2nRT}$ (4) $\frac{P}{RT} - \frac{n}{V}$ (5) $\frac{PV-nRT}{RT}$

• 31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්න සඳහා උපදෙස්.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(a) හා (b) පමණක් නිවැරදියි	(b) හා (c) පමණක් නිවැරදියි	(c) හා (d) පමණක් නිවැරදියි	(d) හා (a) පමණක් නිවැරදියි	වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ වෙනස් සංයෝජනයක් නිවැරදියි

31. අම්ල හා ජල දර්ශක සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි වන්නේ

- (a) $10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}$ HCl ද්‍රාවණයකට මෙහිල් මහේන්ද්‍ර දර්ශකය එකතු කළ විට රතු කැමිලි පැහැයක් ඇතිවේ.
- (b) $10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}$ NaOH ද්‍රාවණ 25 cm³ ක් $10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}$ HCl සමඟ අනුමාපනය කිරීමේ දී දර්ශකය ලෙස පිනෝල්ජනලීන් භාවිත කළ හැකිය.
- (c) නොදන්නා අම්ලයක් අනුමාපනය කිරීමට දුබල හාෂ්මයක් තෝරාගත යුතු අතර දර්ශකය ලෙස මෙහිල් රෙඩ් වඩා සුදුසුය.
- (d) ප්‍රභල අම්ල හා ප්‍රභල හාෂ්ම අතර අනුමාපනයට වඩාත් සුදුසු දර්ශකය වන්නේ බ්‍රෝමෝ තයිමෝල්බ්ලූය.

32. $\text{CH}_3-\text{CH}_2-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{CH}_3$ යන සංයෝගය ජලීය NaOH මාධ්‍යයේ දී සිදුකරන ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

- (a) එක් එලයක් පමණක් ලබාදෙයි.
- (b) එල 2ක් ලබා දිය හැකි අතර ඒවා ප්‍රතිරූප අවයව සමාවයවිකතාවය පෙන්වයි.
- (c) ලබාදෙන එලය /එල විජලනය කොට ක්ලෝමිනේෂන් මක්සිමාරක සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කළ විට ජ්‍යාමිතික සමාවයවිකතාවය පෙන්වන එලය /එල ලබාදෙයි.

(d) ඉහත සංයෝගයේ $\text{—}\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}\text{—H}$ කාණ්ඩ තැනී නිසා NaOH මාධ්‍යයේ දී ප්‍රතික්‍රියා නොවේ.

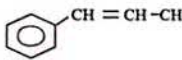
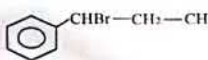

33. ඔහු අවයවික සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ

- (a) පොලිටෙට්‍රාජලෝයේ එහිත් සෑදෙන්නේ සංඝණක ඔහු අවයවීකරණය වීමෙන්ය.
- (b) පොලිස්ටයිරීන් දහනයට ප්‍රතිරෝධී ජලයෙන් තෙත්වන ආකලන ඔහු අවයවකයක් වේ.
- (c) වල්කනයිස් කිරීමේ දී රබර්වල ද්‍රව්‍යාකය වැඩිවන අතර නොඇලෙන සුළු වේ.
- (d) ෆිනෝල් ලෝමැල්ඩීනයිඩ් තාප ස්ථාපන ඔහු අවයවකයක් වේ.

34. උත්ප්‍රේරක සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ

- (a) උත්ප්‍රේරකයක් මගින් ප්‍රතික්‍රියාවක් සඳහා අඩු සක්‍රීයතා ශක්තියක් ඇති විකල්ප මාර්ගයක් සාදයි.
- (b) උත්ප්‍රේරකයක් මගින් ප්‍රතික්‍රියාවක ශීඛ්‍ය ශෝජ්‍ය ශක්තියේ අගය වඩාත් සාණ අගයක් බවට පත් කරයි.
- (c) උත්ප්‍රේරකයක් මගින් තාප දායක ප්‍රතික්‍රියාවක මුදාහරින තාප ප්‍රමාණය වැඩි කරයි.
- (d) ආම්ලික මාධ්‍යයේ දී KMnO_4 හා $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$ අයන අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ දී සැලකෙන Mn^{2+} උත්ප්‍රේරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

35. පහත ප්‍රතික්‍රියා පිළිබඳ නිවැරදි වන්නේ

- (a) සහ HBr අතර ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ප්‍රධාන ඵලය වන්නේ
- (b) CH_3Cl හා $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{O}^-\text{Na}^+$ අතර ප්‍රතික්‍රියාවෙන් වෙනස් කාබනික ඵල 2ක් සෑදේ.
- (c) හා $\text{CH}_3\text{C}(=\text{O})\text{NH}_2$ අතර ප්‍රතික්‍රියාවෙන් $\text{CH}_3\text{C}(=\text{O})\text{NHCH}_2$ සෑදේ.
- (d) $\text{CH}_3\text{C}(=\text{O})\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_3$ පළමුව LiAlH_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවා ජලයෙන් කණුක කලවීම මධ්‍යසාර 2ක් සෑදේ.

36. SO_2 සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ

- (a) SO_2 හි ජලීය ද්‍රාවණයක් තුළින් H_2S බුබුලනය කලවීම S බවට ද්විධාකරණය වේ.
- (b) SO_2 හි ජලීය ද්‍රාවණයකට H_2O_2 එකතු කලවීම ප්‍රභල ආම්ලික ද්‍රාවණයක් සාදයි.
- (c) SO_2 වායුව තුළ ලෝහ දහනයේ දී සල්ෆර් සාදයි.
- (d) MgSO_3 වලට කණුක H_2SO_4 එකතු කලවීම SO_2 වායුව මුදාහරින අතර අවක්ෂේපයක් සෑදේ.

37. $(\text{NH}_4)_2\text{S} (s) \rightleftharpoons 2\text{NH}_3 (g) + \text{H}_2\text{S} (g) \quad \Delta H^\ominus > 0$ මෙම සමතුලිතය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය නොවන්නේ

- (a) උෂ්ණත්වය නියතව තබා පරිමාව අඩක් කළ විට NH_3 හා H_2S හි පීඩන මුල් අවස්ථාවට වඩා අඩුවේ.
- (b) උෂ්ණත්වය වැඩි කළ විට K_p වැඩි වේ.
- (c) පද්ධතියට $\text{NaOH} (s)$ ස්වල්පයක් එක්කල විට NH_3 සාන්ද්‍රණය වැඩිවන අතර H_2S සාන්ද්‍රණය මුල් අවස්ථාවට වඩා අඩු වේ.
- (d) පද්ධතියේ මුළු පීඩනය 6 atm නම් K_p අගය 32 atm^3 වේ.

38. $P_A^\ominus > P_B^\ominus$ A හා B පරිපූර්ණ ද්‍රවණයක් සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ

- (a) A හා B හි සම මවුල මිශ්‍රණයක් සමඟ සමතුලිතව පවතින වාෂ්පයේ A හි මවුලභාගයට වඩා B හි මවුල භාගය අඩුවේ.
- (b) A හා B මිනෑම සංයුතියක් සහිත ද්‍රාවණයක් සමඟ සමතුලිතව පවතින වාෂ්පයේ A හි මවුලභාගය B හි මවුල භාගය වඩා වැඩිවේ.
- (c) A හා B මිනෑම සංයුතියක් සහිත ද්‍රාවණයක තාපාංකය සංඛද්ධ A හි තාපාංකය වඩා අඩුවේ.
- (d) A හා B මිනෑම සංයුතියක් සහිත ද්‍රාවණයක් සමඟ සමතුලිතව පවතින වාෂ්පයේ B හි මවුලභාගය ද්‍රව කලාපයේ එහි මවුල භාගයට වඩා අඩුවේ.

39. කාබනික සංයෝග හඳුනාගැනීම සම්බන්ධ පහත වගන්ති අතරින් යහපත වන්නේ
- (a) $C_6H_5CH_3$ හා $C_6H_5CH_2OH$ යන සංයෝග $H^+/KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් මගින් වෙන්කර හඳුනා ගත හැකිය.
  - (b) C_3H_4 සහ C_3H_6 යන සංයෝග ඇමෝනියා ක්‍රමයක් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණයක් මගින් වෙන්කර හඳුනා ගත හැකිය.
  - (c) $(CH_3)_3COH$ හා CH_3CHO යන සංයෝග $H^+/KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් මගින් වෙන්කර හඳුනා ගත හැකිය.
  - (d) $CH_3CH_2NH_2$ හා $C_6H_5NH_2$ කාමර උෂ්ණත්වයේ දී HNO_2 සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවේ දී සංයෝග 2කට N_2 වායුව මුදාහරේ.

40. පාරිසරික රසායනය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ
- (a) ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාව ඇතිවීම සඳහා වායුගෝලීය O_2 හා ජල වාෂ්ප ද බලපායි.
  - (b) ක්ලෝරෝෆ්ලෝරෝ කාබන් වෙනුවට ආදේශකයක් ලෙස නිවැරදිව ඇති හයිඩ්‍රෝෆ්ලෝරෝ කාබන් වායුගෝල දූෂණයට බලපාන්නේ නැත.
  - (c) වායුගෝලයේ වායුන්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් පවතින්නේ ස්තර ගෝලය තුළයි.
  - (d) ක්ලෝරෝෆ්ලෝරෝ කාබන් අඩු ප්‍රමාණයක් වායුගෝලය තුළ පවතින අතර ඒවා හරිතාගාර ආචරණයට වැඩිපුර බලපායි.

41 සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්

පළමු ප්‍රකාශය	දෙවන ප්‍රකාශය	ප්‍රතිචාරය
සත්‍යය	සත්‍යවන අතර පළමු වැන්න නිවැරදිව පහදයි.	1
සත්‍යය	සත්‍යවන අතර පළමු වැන්න නිවැරදිව පහදා නොදෙයි.	2
සත්‍යය	අසත්‍යය	3
අසත්‍යය	සත්‍යය	4
අසත්‍යය	අසත්‍යය	5

	පළමුවන ප්‍රකාශය	දෙවන ප්‍රකාශය
41.	ජලීය Cu^{2+} හි ස්ථායීතාවය ජලීය Cu^+ හි ස්ථායීතාවයට වඩා වැඩියි.	වායුමය Cu^{2+} හි අරය Cu^+ ට වඩා අඩුවන අතර Cu^{2+} හි ආරෝපණය වැඩිවේ.
42.	කාබොක්සිලික් අම්ල හා අම්ල ක්ලෝරයිඩ් අතරින් වැඩිපුර නියුක්ලියෝ සිලික ප්‍රහාරවලට ලක්වීමේ නැඹුරුතාවය වැඩිවන්නේ අම්ල ක්ලෝරයිඩ් වලයි.	O හි විද්‍යුත් සාණතාවය Cl ට වඩා වැඩි නිසා කාබන්යීල් කාබන් පරමාණුවේ ධනතාවය වැඩිවන්නේ කාබොක්සිලික් අම්ලවලයි.
43.	$2NO_2(g) \rightleftharpoons N_2O_4(g)$ යන සමතුලිත පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය නියත වී පීඩනය දෙගුණයක් කළවිට NO_2 හි පීඩනය මුල් අවස්ථාවට වඩා අඩුවේ.	උෂ්ණත්වය නියතව පීඩනය වැඩි කිරීමේ දී ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ සීඝ්‍රතාවය පසු ප්‍රතික්‍රියාවේ සීඝ්‍රතාවය අතිහවා වැඩි වේ.
44.	SiF_4 හා SF_4 අණු 2හිම ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල් ජ්‍යාමිතිය වෙනස් වුව ද එකම හැඩයක් ඇත.	වෙනස් මුහුම්කරණ ඇති පරමාණුවල ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල් ජ්‍යාමිතිය වෙනස් වුව ද එකම හැඩයක් කිසිය හැකිය.
45.	CH_2O_2 හි කාපාංකයට වඩා C_2H_5OH හි කාපාංකයට වැඩියි.	මෙම සංයෝග දෙකෙහිම අණුක ස්කන්ධය සමානවන අතර C_2H_5OH හි පවතින H බන්ධනවල ප්‍රභලතාවය CH_2O_2 හි ආකර්ෂණ බලවලට වඩා ප්‍රභල වේ.

46. ස්වයංසිද්ධ නොවන කාස අවශෝෂක ඕනෑම ප්‍රතික්‍රියාවක උෂ්ණත්වය වැඩි කිරීමෙන් ස්වයංසිද්ධ ප්‍රතික්‍රියාවක් බවට පත්කළ හැකිය.	උෂ්ණත්වය වැඩි කිරීමේ දී අංශුවල වාලන ශක්තිය වැඩි වීමෙන් සක්‍රියත ශක්තිය ඉක්මවන අංශු ප්‍රමාණය වැඩිවේ.
47. සෝල්වේ ක්‍රමයේ දී අධිඵල උෂ්ණත්වය අඩුකිරීම මගින් NaHCO_3 හි ද්‍රාව්‍යතාවය අඩු කෙරේ.	Na_2CO_3 නිෂ්පාදනයේ දී පළමු අධිඵල තුළින් ඉතලින් මුහුදු පලයක් පහලින් NH_3 වායුවක් යවමින් ප්‍රතිප්‍රවාහ ක්‍රමයට ද්‍රාවණය NH_3 වලින් සංතෘප්ත කෙරේ.
48. ඇමැයිඩයක් LiAlH_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ප්‍රාථමික ඇමීනයක් බවට පත්කළ හැකිය.	මෙහි දී ඇමැයිඩ නිත්‍රස්ලියෝෆයිලයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.
49. $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl } 25 \text{ cm}^3$ ක් $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ Na}_2\text{CO}_3$ ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කිරීමේ දී පිනෝල්ප්කලින් ඇතිවීම 25 cm^3 ක් ද මෙහිල් මරේන්ජ් ඇතිවීම 12.5 cm^3 ක් ද වැයවේ.	CO_3^{2-} අයන ද්වි ආම්ලික සංයුත්මක භෂ්මයක් ලෙස පියවර 2කින් පල විච්ඡේදනය වේ.
50. ඉවතලන ආහාර ද්‍රව්‍ය පලාශ වලට එකතු කිරීමෙන් පලයේ රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම හෙවත් COD අගය වැඩිවේ.	පලාශවල NO_3^- හා PO_4^{3-} අයන සාන්ද්‍රණය වැඩිවීම ද්‍රව්‍ය ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය අඩුකරයි.

*****

මධ්‍යම පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
 DEPARTMENT OF EDUCATION - CENTRAL PROVINCE

අ.පො.ස (උ.පෙළ) පෙරහුරු පරීක්ෂණය 2020

රසායන විද්‍යාව II	02	S	II	13 ලේඛණය	පැය තුනයි
-------------------	----	---	----	----------	-----------

අමතර කියවීම් කාලය - මිනිත්තු 10

අමතර කියවීම් කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය කියවා ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීමටත් පිළිතුරු ලිවීමේදී ප්‍රමුඛත්වය දෙන ප්‍රශ්න සංවිධානය කර ගැනීමටත් යොදාගන්න.

- උපදෙස්
- සියළුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- $R = 8.314 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$
 $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
 $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ Js}$
 $C = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

- ❖ "අ" කොටස (විද්‍යාගත රචනා)
- ❖ "ආ" සහ "ඇ" කොටස - රචනා
- ❖ එක් එක් කොටසින් ප්‍රශ්න දෙක බැගින් තෝරා ගනිමින් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.
- ❖ ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි "ආ" සහ "ඇ" කොටස් පමණක් වීභාග ආලාවෙන් පිටතට ගෙනයාමට ඔබට අවසර ඇත.

කොටස	ප්‍රශ්න අංකය	ලැබූ ලකුණු
A	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
C	8	
	9	
	10	
එකතුව		
ප්‍රතිශතය		

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි.
අවසාන ලකුණ

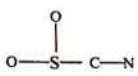
ඉලක්කමින්	
අකුරින්	

'අ' කොටස - ව්‍යුහගත රචනා
 ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සපයන්න.

01. (a) පහත සඳහන් ශුණ් ආරෝහණයවන පිළිවෙලට සහසන්න.

- (i) කුන්චන අයණිකරන ශක්තිය Na, Mg, Al, Si .....
- (ii) කාචාංකය Mg, Cl₂, Ar, Fe .....
- (iii) C හා O අතර බන්ධන දිග HCO₃⁻, CO, CH₃CHO, CO₃²⁻ .....
- (iv) ලෝහක බන්ධනයේ ප්‍රභලතාවය Na, Mg, Al, K .....
- (v) N හි විද්‍යුත් සාණතාවය NO, NO₂F, NO₂, NO₂⁻ .....

(b) [SO₂CN]⁻ අයණයේ සැකිල්ල පහත දක්වා ඇත.

- (i) එම අයනයට පැවැතිය හැකි ස්ථායීම ලිඛිත ව්‍යුහය අදින්න.
- (ii) (i) හි ව්‍යුහය හැර එයට පැවැතිය හැකි වෙනත් සම්ප්‍රසූක්ත ව්‍යුහ 3ක් අදින්න.
- (iii) (i) හි ව්‍යුහය අනුව පහත පරමාණුවල ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල් ජ්‍යාමිතිය, හැඩය, මුහුම්කරණය, ඔක්සිකරණ අවස්ථාව සඳහන් කරන්න.

පරමාණුව	ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල් ජ්‍යාමිතිය	හැඩය	මුහුම්කරණය	ඔක්සිකරණ අවස්ථාව
S				
C				
N				
O				
O				

(c) LiCl, NaCl, KCl යන සංයෝග සලකමින් පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලියන්න.

- (i) අයණික ලක්ෂණ ආරෝහණය වන පිළිවෙල
 .....
- (ii) (i) හි පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.
 .....

(iii) දැලිස් ඔක්සිජන් අගය ආරෝහණය වන පිළිවෙල

(iv) (iii) හි පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.

02. (a) යම් මූලද්‍රව්‍යයක අවසාන ඉලෙක්ට්‍රෝනයේ ක්වොන්ටම් අංක කුලකය $(4, 0, 0, +\frac{1}{2})$ වේ.

(i) ඉහත කරුණු සමඟ එකඟවන මූලද්‍රව්‍යය/ මූලද්‍රව්‍යයන් සඳහන් කරන්න.

(ii) එම මූලද්‍රව්‍යය විචලා ඔක්සිකරණ අවස්ථා නොපෙන්වයි නම් එම මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගෙන එහි ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසයන් ලියන්න.

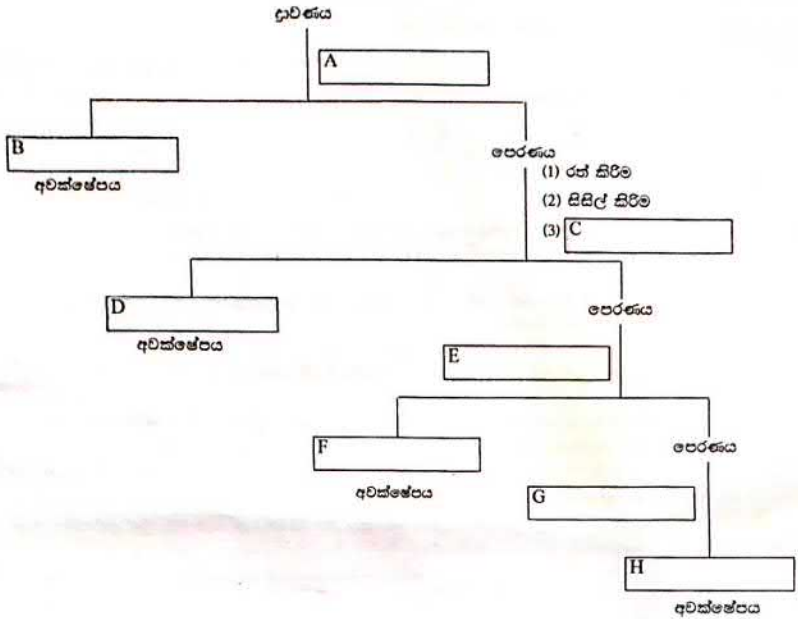
(iii) ඉහත (ii) හි සඳහන් මූලද්‍රව්‍යය වාතයේ දහනයේ දී සෑදිය හැකි එලය/එල සඳහන් කරන්න.

(iv) ඉහත (i) හි සඳහන් මූලද්‍රව්‍යය සංයෝජිත නිෂ්පාදනයේ දී පෙන්වන උපරිම ස්ථායී ඔක්සිකරණ අංකය +2 නම් එම මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගන්න.

(v) (iv) හි සඳහන් කළ මූලද්‍රව්‍යයේ +2 අයනය සහිත ජලීය ද්‍රාවණයක 500 cm^3 කට වැඩිපුර KI ද්‍රාවණයක් එකතු කළ විට පුදු අවක්ෂේපයක් සහිත දුඹුරු ද්‍රාවණයක් ලැබේ. එම ද්‍රාවණය පෙරා ඉන් 25 cm^3 ක් ගෙන $0.02 \text{ mol dm}^{-3} \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ සමඟ අනුමාපනය කළ විට 12 cm^3 ක් වැය වේ. මුල් ද්‍රාවණයේ ඇති ලෝහ කැටායනයේ මවුල ප්‍රමාණය සොයන්න.

(b) Al^{3+} , Zn^{2+} , Pb^{2+} , Ba^{2+} අඩංගු ද්‍රාවණයක එක් එක් කැටායනය වෙන් කිරීමට අනුගමනය කළ ක්‍රියාවලියක ගැලීම් සටහන් පහත දැක්වේ.

(i) ඉහත සටහනේ A, B, C, D, E, F, G, H වලට අදාළ රසායනික ප්‍රභේද සඳහන් කර අවක්ෂේපවල වර්ණයන් සඳහන් කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) C එකතු කිරීමට පෙර ද්‍රාවණය රත් කිරීමට හේතු පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

(c) සහන දී ඇති ලවණ , ඔදන ලද ප්‍රතිකාරක පමණක් භාවිත කර හඳුනාගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරකය සහ නිරීක්ෂණය සඳහන් කර හඳුනාගැනීමේ නිරීක්ෂණයට අදාළ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.

සැලකිය යුතුයි :- එක් ප්‍රතිකාරකයක් භාවිත කළ හැක්කේ එක් වරක් පමණි.

ප්‍රතිකාරක -

සාන්ද්‍ර H_2SO_4 , තණුක HCl , $H^+/KMnO_4$, තණුක H_2SO_4 , ජලීය NH_3 , ජලීය $NaOH$,

$Na_2S_2O_3$ ද්‍රාවණය , $BaCl_2$ ද්‍රාවණය

(i) Na_2SO_3 හා Na_2SO_4

ප්‍රතිකාරකය - .....
 නිරීක්ෂණය - .....
 ප්‍රතික්‍රියාව - .....

(ii) $Fe(NO_2)_2$ හා $Fe(NO_3)_2$

ප්‍රතිකාරකය - .....
 නිරීක්ෂණය - .....
 ප්‍රතික්‍රියාව - .....

(iii) $MgCl_2$ හා $BaCl_2$

ප්‍රතිකාරකය - .....
 නිරීක්ෂණය - .....
 ප්‍රතික්‍රියාව - .....

(iv) $Al_2(SO_4)_3$ හා $ZnSO_4$

ප්‍රතිකාරකය - .....
 නිරීක්ෂණය - .....
 ප්‍රතික්‍රියාව - .....

(v) KCl හා KI

ප්‍රතිකාරකය - .....
 නිරීක්ෂණය - .....
 ප්‍රතික්‍රියාව - .....

(vi) Ca_2CO_3 හා $CaHCO_3$

ප්‍රතිකාරකය - .....
 නිරීක්ෂණය - .....
 ප්‍රතික්‍රියාව - .....

03. (a) A හා B සංඥාදායී ද්‍රව මිශ්‍ර කළ විට පරිපූර්ණ ද්‍රාවණයක් සාදන අතර x හා y මිශ්‍ර කළ විට රවුල් නියමයෙන් අපේක්ෂිත පීඩනයට වඩා පීඩනය අඩු ද්‍රාවණයක් සාදයි. $P_A^0 = P_x^0$, $P_B^0 = P_y^0$, $P_A^0 < P_B^0$ වේ.

අංශු අතර පවතින ආකර්ෂණ බල ; f_{A-A} , f_{B-B} , f_{A-B} , f_{x-x} , f_{y-y} , f_{x-y} ,

(i) A හා B ද්‍රාවණයේ අංශු අතර ආකර්ෂණ බලවල ප්‍රබලතා සසඳන්න.

.....
 .....

(ii) x හා y ද්‍රාවණයේ අංශු අතර ආකර්ෂණ බලවල ප්‍රබලතා සසඳන්න.

.....
 .....

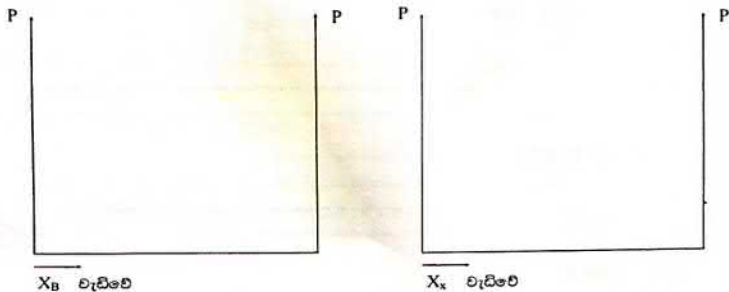
(iii) x හා y මග් කළ වට උෂ්ණත්ව විචල්‍යතාවය සඳහන් කර පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

(iv) $P_A^0 < P_B^0$ වේ. පහත දී ඇති සටහනේ A/B ද්‍රාවණ හා x/y ද්‍රාවණය සඳහා පිටත සංයුති ප්‍රස්ථාර ඇඳ සියළු කොටස් නම් කරන්න.

(v) $P_A^0 = 30 \text{ kPa}$ $P_B^0 = 40 \text{ kPa}$ වේ. A හා B අඩංගු එක්කරා ද්‍රාවණයක වාෂ්ප කලාපයේ A හි මවුල භාගය 0.6 නම් ද්‍රව කලාපයේ B හි මවුල භාගය සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

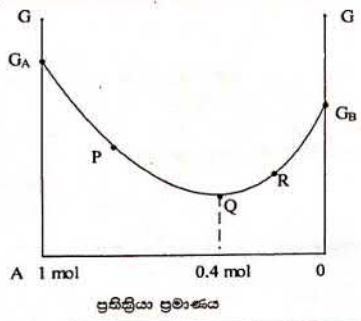
.....

.....

(b) පරිමාව 4.157 dm^3 ක් වූ ද්‍රාවණයක A 1 mol අඩංගු කර වට 27°C දී සමතුලිතතාවයට පත්වේ.

ප්‍රතික්‍රියා ප්‍රමාණය සමග ශීඛිස් යෝජ්‍ය ශක්තිය වෙනස්වන අයුරු පහත දක්වා ඇත.

(i) P, Q, R අවස්ථා වල දී ප්‍රතික්‍රියාවේ ΔG අගය හෝ ලකුණු පහත සඳහන් කර ප්‍රතික්‍රියාව ස්වයංසිද්ධවන හෝ නොවන හෝ සමතුලිත බව සඳහන් කරන්න.

ලක්ෂ්‍ය	ΔG	ස්වයංසිද්ධ බව
P		
Q		
R		

(ii) P, Q, R ලක්ෂ්‍යවලට අදාළව ප්‍රතික්‍රියාවේ Q_c හා K_c අතර ඇති සම්බන්ධතාවය අඩු (<), වැඩි (>) සමාන (=) ලෙස සඳහන් කරන්න.

P	-	Q_p	<input type="text"/>	K_p
Q	-	Q_p	<input type="text"/>	K_p
R	-	Q_p	<input type="text"/>	K_p

(iii) K_p අගය සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

04. (a) X යනු $C_xH_yO_2$ වන කාබනික සංයෝගයකි. එහි සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය 150ක් වන අතර ස්කන්ධය අනුව H 6.67% ක් පවතියි. (C = 12, H = 1, O = 16)

(i) X හි අණුක සූත්‍රය සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) X ඒක ආදේශිත ඇරෝමැටික සංයෝගයක් වන අතර X හි සමාවයවිකයන් වන A හා B පමණක් Na_2CO_3 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර CO_2 වායුව මුදාහරියි. B ක්‍රියාණ සමාවයවිකතාව පෙන්වයි. X හි සමාවයවිකයක් වන C, D, E සංයෝග $NaOH$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරන අතර එහිදී E මගින් ලවණ 2ක් සාදයි. C, D, E ඔවුහු ප්‍රතිකාරකය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.

(අ) A, B, C, D, E සමාවයවිකවල ව්‍යුහ අඳින්න.

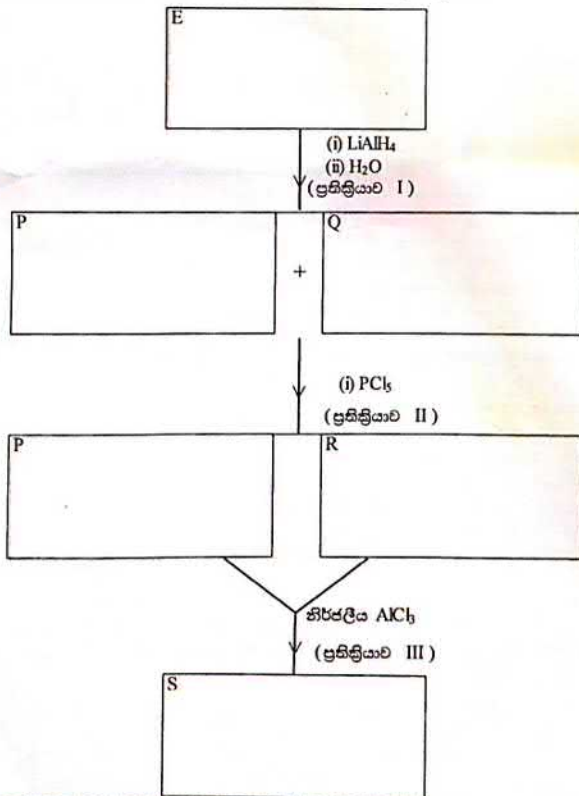
A	B	C
D	E	

(ආ) A හා E කුමන සමාධිපිකයන් වේ ද?

.....

.....

(ඇ) පහත පරිවර්තන ක්‍රියාවලියට අදාළ E, P, Q, R, S ව්‍යුහ අඳින්න.

(ඇ) ප්‍රතික්‍රියා I, II, III වර්ගයේ ප්‍රතික්‍රියා දැඩි සඳහන් කරන්න.

ප්‍රතික්‍රියා I -

ප්‍රතික්‍රියා II -

ප්‍රතික්‍රියා III -

(ඉ) P සංයෝගය PCl_5 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොවීමට හේතු පැහැදිලි කරන්න.

'ආ' කොටස - රචනා
ප්‍රශ්න 2කට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

05. (a) A, B, C යන වායු 1 mol බැගින් 127°C දී දෘඪ භාජනයක අඩංගු කල විට $6 \times 10^5 \text{ Pa}$ විය. පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය 227°C දී A වායුව B හා C බවට වියෝජනය වෙමින් සමතුලිතතාවයට එළඹේ. සමතුලිත අවස්ථාවේ දී A, B, C යන වායු පිළිවෙලින් 0.5 mol , 2 mol , 1.5 mol පවතියි.
- (i) පුද්ගල ගණනය කිරීමක් ඇසුරින් තුලිත ප්‍රතික්‍රියාව ගොඩ නගන්න.
  - (ii) A, B, C වල සමතුලිත අවස්ථාවේ දී ආංශික පීඩන සොයන්න.
  - (iii) K_p අගය සොයන්න.
  - (iv) 500 K දී RT අගය 4000 J mol^{-1} යැයි සලකමින් K_c අගය සොයන්න.
  - (v) ඉහත සමතුලිත පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය 27°C දක්වා අඩු කල විට C වායුව සම්පූර්ණයෙන් සහ බවට පත්වන අතර සහයෙහි පරිමාව නොහිතිය හැකි තරම් වේ. මෙහි දී A හා B අතර ස්ටොයිකියොමිතිය වෙනස් නොවෙමින් නව සමතුලිතයක් ඇතිවන අතර පීඩනය $3 \times 10^5 \text{ Pa}$ නම් එම සමතුලිත පද්ධතියේ K_p අගය සොයන්න.
  - (vi) (V) හි සමතුලිත පද්ධතියේ පරිමාව අඩක් කල විට A හා B වල සාන්ද්‍රණ කාලයන් සමග වෙනස් වන අයුරු දල ප්‍රස්ථාරයක ඇඳ දක්වන්න.
- (b)(i) අමල භෂම අනුමාපනයක දී සමකතා ලක්ෂ්‍ය හා අන්ත ලක්ෂ්‍ය යනු කුමක්දැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (ii) අනුමාපනයක දී වඩාත්ම පුද්ගල දර්ශකය තෝරාගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණ වන්නේ කුමක් ද?
  - (iii) HX හා HY යනු විඝටන නියත පිළිවෙලින් $2 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3}$ හා $5 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3}$ වූ දුබල ඒක භාෂ්මික අම්ල 2කි. 0.1 mol dm^{-3} HX ද්‍රාවණයක 60 cm^3 ක් $0.125 \text{ mol dm}^{-3}$ HY ද්‍රාවණයක 40 cm^3 ක් සමග මිශ්‍ර කල ද්‍රාවණයක 25 cm^3 ක් අනුමාපනය කිරීමට NaOH ද්‍රාවණයක 75 cm^3 ක් වැය විය. NaOH ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය හා 25°C දී සමකතා ලක්ෂ්‍යයේ pH අගය සොයන්න.
06. (a) B යනු ඒක ආම්ලික දුබල භෂ්මයකි. 25°C දී $K_b = 2 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ.
- (i) 25°C දී B හි ජලීය ද්‍රාවණයක pH අගය 11ක් නම් B හි සාන්ද්‍රණය සොයන්න.
  - (ii) ඉහත B හි ද්‍රාවණයේ 100 cm^3 ක් CHCl_3 50 cm^3 ක් සමග හොඳින් සොලවා සමතුලිත වීමට ඉඩ හරියි. CHCl_3 ස්ථරයේ 25 cm^3 ක් ගෙන 0.05 mol dm^{-3} HCl ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කල විට 20 cm^3 ක් වැය විය. ජලය හා CHCl_3 අතර B හි ව්‍යාප්ත සංගුණකය සොයන්න.
  - (iii) CHCl_3 හි B හි සාන්ද්‍රණය 2.5 mol dm^{-3} වූ ද්‍රාවණයක 100 cm^3 ක් හා 0.2 mol dm^{-3} MCl_2 ජලීය ද්‍රාවණයක 100 cm^3 ක් සමග හොඳින් සොලවා සමතුලිත වීමට ඉඩ හැර CHCl_3 ස්ථරයේ 10 cm^3 ක් ගෙන $0.125 \text{ mol dm}^{-3}$ HCl ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කිරීමේ දී 8 cm^3 ක් වැය විය. M^{2+} , B සමග පහත පරිදි සංකීර්ණ අයුණයක් සාදයි.

$$\text{M}^{2+}(\text{aq}) + n \text{B}(\text{aq}) \rightarrow [\text{MB}_n]^{2+}(\text{aq})$$
වේ.
n හි අගය සොයන්න.
- (b)(i) Fe^{3+} හා I^- අතර ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
- (ii) Fe^{3+} ට සාපේක්ෂව පෙල a ද I^- වලට සාපේක්ෂව පෙල b ද නම් ප්‍රතික්‍රියාවේ වේග ප්‍රකාශණය ලියන්න.
  - (iii) Fe^{3+} හා I^- වලට සාපේක්ෂව පෙල සෙවීමේ පරීක්ෂණයක දී ද්‍රාවණ මිශ්‍ර කරන ආකාරය හා වර්ණ විපර්යාසය ඇති වීමට ගත වූ කාලය පහත දැක්වේ.

පරීක්ෂණ අංකය	ආම්ලිත Fe^{3+} ද්‍රාවණය	පිස්මය සහිත KI ද්‍රාවණය	$Na_2S_2O_3$ ද්‍රාවණය	වර්ණ විපර්යාසය ඇති වීමට ගතවූ කාලය
(1)	0.2 mol dm^{-3} 30 cm^3	0.1 mol dm^{-3} 60 cm^3	0.01 mol dm^{-1} 10 cm^3	80 s
(2)	0.3 mol dm^{-3} 40 cm^3	0.15 mol dm^{-3} 40 cm^3	$5 \times 10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}$ 20 cm^3	40 s
(3)	0.12 mol dm^{-3} 50 cm^3	0.1 mol dm^{-3} 30 cm^3	$5 \times 10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}$ 20 cm^3	320 s

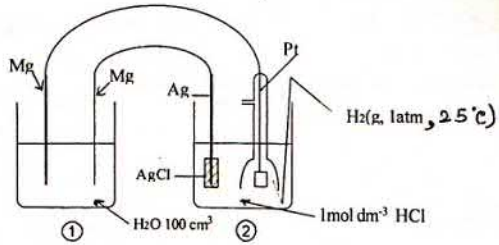
ප්‍රතික්‍රියාවේ පෙළ ගණනය කර වේග ප්‍රකාශනය ගොඩ නගන්න.

- (iv) ඉහත පරීක්ෂණයේ දී $Na_2S_2O_3$ එකතු කිරීමට හේතුව කුමක් ද?
- (v) පළමු පරීක්ෂණයේ දී ප්‍රතික්‍රියා සීඝ්‍රතාවය ගණනය කරන්න.
- (vi) (v) හි ලැබුණු දත්ත අනුව ප්‍රතික්‍රියාවේ වේග නියතය ගණනය කරන්න.

07. (a) A හා B යනු s - ගොනුවේ සහ d - ගොනුවේ ලෝහ අඩංගු අණුකලීය ජ්‍යාමීයයක් සහිත සංකීර්ණ අයනියක් ඇති සංයෝග 2කි. 2 වන ආවර්තයේ අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය 2 කින් සැදුණු ද්‍රව්‍ය පරමාණුක සාංඛ්‍යික ආරෝපිත බන්ධ කාණ්ඩයක් සහිත මෙම සංයෝග දෙකෙහි 1 mol බැගින් ජලයේ ද්‍රාව්‍ය කලවිට A මගින් අයන 5 mol ක් ද B මගින් අයන 4 mol ක් ද ලබා දේ. A හා B සංයෝග පහත්පිට පරීක්ෂාවට ලා දම් පැහැයක් ලබා දේ.

- (i) ඉහත A හා B සංයෝගවල අඩංගු බන්ධ කාණ්ඩය හා s - ගොනුවේ ලෝහය හඳුනාගන්න.
- (ii) ඉහත සංයෝගවල අඩංගු d - ගොනුවේ ලෝහය තණුක H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර ලා කොළ පැහැති ද්‍රාවණයක් සාදන අතර එයට වැඩිපුර ජලීය ඇමෝනියා ද්‍රාවණයක් එක්කල විට කොළ පැහැති අඩක්ෂේපයක් සාදයි. එය H_2O_2 මගින් දුඹුරු පැහැති කරයි නම් ලෝහය හඳුනාගෙන ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය ලියන්න.
- (iii) ඉහත d - ගොනුවේ ලෝහය සංයෝජිත තත්වයේ දී බහුලව පෙන්වන ඔක්සිකරණ අංක සඳහන් කරන්න.
- (iv) A හා B සංයෝගවල රසායනික සූත්‍ර ලියා IUPAC නම් ලියන්න.
- (v) A හා B සංයෝගවල ජලීය ද්‍රාවණ 2කට ඉහත සඳහන් කල d - ගොනුවේ ලෝහයේ සරල කැටායන අඩංගු ජලීය ද්‍රාවණ 2ක් වෙත වෙනම එකතු කල විට එකම වර්ණය ඇති අඩක්ෂේපයක් ලැබේ. එහි රසායනික සූත්‍රය ලියා වර්ණය සඳහන් කරන්න.
- (vi) ඉහත (v) හි නිරීක්ෂණ සඳහා අදාළ තුලිත ප්‍රතික්‍රියා ලියන්න.

(b) පහත සඳහන් කර ඇති ඇටවුම සලකා ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

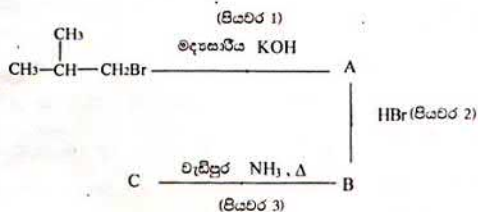

$$E^\ominus \text{AgCl/Ag (s)/Cl}^-(\text{aq}) = +0.22 \text{ V}$$

- (i) (අ) ඔ කෝෂය සලකා කෝෂයේ ඇනෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව හා කැතෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.
 (ආ) ඔ කෝෂයේ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.
 (ඇ) ඔ කෝෂයේ විද්‍යුත් ගාමක බලය කෙරෙහි HCl සාන්ද්‍රණය කෙසේ බලපායි ද? පැහැදිලි කරන්න.
 (ඈ) ඔ IUPAC කෝෂ සටහන ලියන්න.
 (ඉ) ඔ කෝෂයේ විද්‍යුත් ගාමක බලය සොයන්න.
- (ii) (අ) ① කෝෂය සලකා කෝෂයේ ඇනෝඩ ක්‍රියාව හා කැතෝඩ ක්‍රියාව ලියන්න.
 (ආ) ① හි ද්‍රාවණය තුළ අවක්ෂේප ඇතිවන මොහොතේ පවතින Mg^{2+} හා OH^- සාන්ද්‍රණ සොයන්න.
- $$K_{sp} \text{ Mg(OH)}_2 = 3.2 \times 10^{-11} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9} \quad F = 96500 \text{ C mol}^{-1}$$
- (ඇ) අවක්ෂේප වීම ආරම්භවන මොහොතට වට ධාරාව ගලන කාලය 100 s නම් කෝෂය තුළින් ගලන ලද ධාරාව සොයන්න.
 (ඈ) ගණනයේ දී සිදුකල උපකල්පන සඳහන් කරන්න.

**'ඇ' කොටස -
රචනා**
ප්‍රශ්න 2කට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

08. (a)

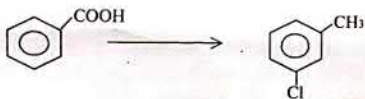

(i) A, B, C එල සඳහන් කරන්න.

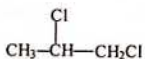
(ii) ඉහත පියවර 1, 2, 3 අවස්ථාවල ප්‍රතික්‍රියා වර්ගය සඳහන් කර 3 ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා ප්‍රතික්‍රියා යාන්ත්‍රණය ලියන්න.

(b) පහත දී ඇති ප්‍රතිකාරක අතරින් සුදුසු ඒවා භාවිත කර පහත පරිවර්තනය සිදු කරන්න.

ප්‍රතිකාරක - H₂O, KMnO₄, Cl₂, P.C.C, LiAlH₄, නිරපලිය AlCl₃, Zn/Hg/සාන්ද්‍ර HCl, CH₃Cl

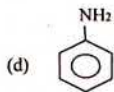

(c) එකම ආරම්භක සංයෝගය ලෙස

භාවිත කර පියවර 6 කට නොවැඩි

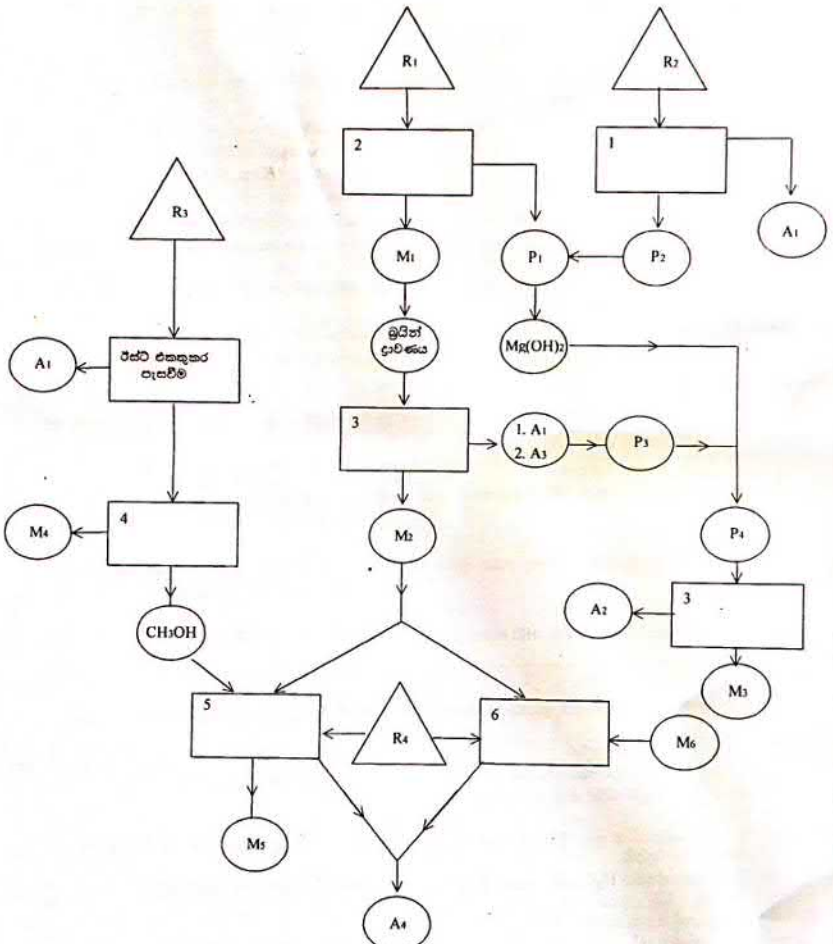
වනසේ පහත පරිවර්තනය සිදු කරන්න.

අවම පියවර සංඛ්‍යාවකින් මෙම පරිවර්තනය සිදු කරන්න.

09. (a) (i) ඡේදව ඩිසල් පුනර්ජනනීය කල හැකි ඉන්ධනයකි. මෙය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
 (ii) ඡේදව ඩිසල් නිපදවීමට භාවිත කරන අමු ද්‍රව්‍ය සඳහන් කරන්න.
 (iii) 100 % පුනර්ජනනීය ඡේදව ඩිසල් නිපදවීම සඳහා ඉහත අමු ද්‍රව්‍ය ලබාගැනීමේ දී සිදු කල යුතු වෙනස් කම් මොනවා ද?
 (iv) සාගර ආශ්‍රිතව ඡේදව ඩිසල් නිපදවීම අදාල කර්මාන්ත පුරවරයක ගැලීම් සටහනක් සහන දැක්වේ.

- (අ) R_1, R_2 ස්වාභාවික අමුද්‍රව්‍ය සහ ගෘහ ආශ්‍රයෙන් ලබාගන්නා R_3, R_4 අමුද්‍රව්‍ය සඳහන් කරන්න.
 (ආ) ඉහත කර්මාන්තවල දී ලැබෙන P_1, P_2, P_3, P_4 ඵල සඳහන් කරන්න.
 (ඇ) $M_1, M_2, M_3, M_4, M_5, M_6$ ප්‍රධාන නිෂ්පාදන ඵල සඳහන් කරන්න.
 (ඈ) A_1, A_2, A_3, A_4 අතුරු ඵල සඳහන් කරන්න.

- (D) 1, 2, 3, 4, 5, 6 ක්‍රියාවලි නම් කරන්න.
- (C) M_1, M_2, M_3, M_4 ප්‍රධාන නිෂ්පාදන ඵලවල එක් භාවිතයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.
- (C₂) 5, 6 ක්‍රියාවලිවලට අදාල ප්‍රතික්‍රියා ලියා දක්වන්න.

- (b) (i) වායුගෝලීය සංයුතිය වෙනස් කරන C, N, S අඩංගු දූෂක අකාබනික වායුන් එක බැගින් ද වායුමය කාබනික සංයෝග 2ක් ද සඳහන් කර ඒවා වායුගෝලයට ස්වභාවිකව හෝ මිනිසා විසින් එකතු කරන එක් ක්‍රමයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.
- (ii) ඉහත සිම සඳහන් කල වායුන් වායුගෝලය කෙරෙහි ඇති කරන අයහපත් ආචරණ (උදා : අම්ල වැසි) එක බැගින් සඳහන් කරන්න.
- (iii) කාර්මික විප්ලවයෙන් පසු ඇතිවූ ගැටළු අතරින් පාර්ටිකුල උෂ්ණත්වය ඉහල යාම ප්‍රභල ගැටලුවකි. මිනිසා විසින් නිෂ්පාදිත හැලපන අඩංගු වායුමය සංයෝග මේ සඳහා වැඩිපුර බලපායි. එවැනි සංයෝග ආකාර 3කි. එම ආකාර 3 සඳහන් කර ඒ සඳහා එක් උදාහරණය බැගින් ලබා දෙන්න.
- (iv) ඉහත සංයෝග හෝලීය උෂ්ණත්වයට වැඩිපුර බලපෑම සඳහා හේතු 2ක් ඉදිරිපත් කරන්න.
- (v) (iii) හි සඳහන් කල සංයෝග අතරින් ඇතැම් සංයෝග හෝලීය උණුසුම හැර තවත් පාරිසරික ගැටලුවකට බලපායි. එම පාරිසරික ගැටලුව සඳහන් කර ඉහත සඳහන් කල එක් සංයෝගයක් මගින් එය සිදුවන ආකාරය තුළින් රසායනික සමීකරණ මගින් ලියා දක්වන්න.
- (vi) ඉහත (iii) හි වායුමය සංයෝග අතරින් (v) හි සඳහන් කල පාරිසරික ගැටලුවට බල නොපාන සංයෝගය සඳහන් කර එයට හේතු දක්වන්න.
- (vii) ජල දූෂණය සඳහා ඉහතඵලවන අකාබනික මස්සො ඇනායන 2ක් සහ වීෂ බැර ලෝහ 2ක් සඳහන් කර ඒවා ජලයට එකතුවන එක් ක්‍රමයක් ද බැගින් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම් එක බැගින් සඳහන් කරන්න.

10. (a) ලෝහ කැටායන 3ක් හා එක් ඇනායනයක් ඇති ලවණ මිශ්‍රණයක් හඳුනාගැනීමට සිදුකල පරීක්ෂණයක විස්තර පහත දැක්වේ.

පරීක්ෂණය	නිරීක්ෂණ
(1) ලවණ මිශ්‍රණයට කණුක HCl එකතු කරන ලදී.	අවර්ණ වායුවක් පිටවීය. (G_1) සුදු අවිකේෂ්ටයක් ලැබේ. (P_1)
(2) පෙරණයට වැඩිපුර NH_3 එකතු කරන ලදී.	කොළ පැහැති අවිකේෂ්ටයක් ලැබේ. (P_2) වර්ණවත් පෙරණයක් ලැබේ. (S_1)
(3) වර්ණවත් පෙරණයට සාන්ද්‍ර HCl එකතු කරන ලදී.	නිල් පැහැති ද්‍රාවණයක් ලැබේ. (S_2)

ඉහත ලැබුණු වායු, අවිකේෂ්ට, ද්‍රාවණ හඳුනාගැනීමට පහත නිරීක්ෂණ සිදුකරන ලදී

පරීක්ෂණය	නිරීක්ෂණ
(1) G_1 වායුව ජලයේ ද්‍රාවණය කර එම ද්‍රාවණය තුළින් H_2S ව්‍යව ඔවුලනය කරන ලදී.	ලා කහ අවිකේෂ්ටයක් ලැබේ. (P_3)
(2) P_1 අවිකේෂ්ටයට කණුක NH_3 ද්‍රාවණයක් එකතු කරන ලදී.	අවිකේෂ්ටය දිය වී අවර්ණ ද්‍රාවණයක් ලැබේ. (S_3)
(3) P_2 අවිකේෂ්ටයට H_2O_2 එකතු කර කණුක H_2SO_4 වල ද්‍රාවණය කර KSCN ද්‍රාවණයක් එකතු කරන ලදී.	ලේ රතු පැහැති ද්‍රාවණයක් ලැබේ. (S_4)
(4) S_2 ද්‍රාවණය ජලයේ කණුක කරන ලදී.	රෝස පැහැති ද්‍රාවණයක් ලැබේ. (S_5)

- (i) ලවණ මිශ්‍රණයේ අඩංගු කැටායන තුන හා ඇනායනය හඳුනා ගන්න. (හේතු දැක්වීම අවශ්‍ය නොවේ.)
- (ii) G_1 වායුව P_1, P_2, P_3 අවිකේෂ්ට S_1, S_2, S_3, S_4, S_5 ද්‍රාවණවල වර්ණවලට අදාල ප්‍රභේදවල රසායනික සූත්‍ර ලියන්න.

(iii) G_1 වායුව හඳුනාගැනීමට සිඳු කල හැකි වෙනත් පරීක්ෂණයක් සඳහන් කර එයට අදාල තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

(b) NH_4NO_3 , $(NH_4)_2SO_4$ හා KNO_3 පමණක් අඩංගු පොහොර සාම්පලයක යම්කිසි ස්කන්ධයක් ජලයේ දියකර ද්‍රාවණ 250 cm^3 ක් පිළියෙල කරන ලදී.

පරීක්ෂණය (1); ඉහත ද්‍රාවණයේ 25 cm^3 ක් ගෙන එයට වැඩිපුර $NaOH$ හා Al තුඩු දමා උණුසුම්

කිරීමේ දී පිටවූ වායුව සමඟ සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා වීම සඳහා 0.1 mol dm^{-3}

H_2SO_4 ද්‍රාවණයක 30 cm^3 ක් වැය විය.

පරීක්ෂණය (2); ඉහත ද්‍රාවණයෙන් නවත් 100 cm^3 ක් ගෙන තණුක HNO_3 වලින් ආම්ලික කර $BaCl_2$ වැඩිපුර එකතු කල විට ලැබෙන අවස්ථයේ වියළි ස්කන්ධය 2.33 g වේ.

ඉහත පොහොර සාම්පලයේ මුළු ස්කන්ධයට සමාන ස්කන්ධයක් ගෙන තදින් තාප විශ්ලේෂණය කල විට ලැබුණු ඝන අවශේෂයේ ස්කන්ධය 0.17 g විය.

($N=14$, $O=16$, $S=32$, $K=39$, $H=1$, $Ba=137$)

(i) ඉහත ක්‍රියාවලීන්හි දී සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

(ii) පොහොර සාම්පලයේ අඩංගු N ප්‍රතිශතය සොයන්න.

*****

1 H 1.008																	1 H 1.008	2 He 4.003					
3 Li 6.939	4 Be 9.012	Periodic table																5 B 10.81	6 C 12.01	7 N 14.01	8 O 16.00	9 F 19.00	10 Ne 20.18
11 Na 22.99	12 Mg 24.31																	13 Al 26.98	14 Si 28.09	15 P 30.97	16 S 32.06	17 Cl 35.45	18 Ar 39.95
19 K 39.10	20 Ca 40.08	21 Sc 44.96	22 Ti 47.88	23 V 50.94	24 Cr 52.00	25 Mn 54.94	26 Fe 55.85	27 Co 58.93	28 Ni 58.71	29 Cu 63.54	30 Zn 65.37	31 Ga 69.72	32 Ge 72.59	33 As 74.92	34 Se 78.96	35 Br 79.91	36 Kr 83.80						
37 Rb 85.47	38 Sr 87.62	39 Y 88.91	40 Zr 91.22	41 Nb 92.91	42 Mo 95.94	43 Tc (99)	44 Ru 101.1	45 Rh 102.9	46 Pd 106.4	47 Ag 107.9	48 Cd 112.4	49 In 114.8	50 Sn 118.7	51 Sb 121.8	52 Te 127.6	53 I 126.9	54 Xe 131.3						
55 Cs 132.9	56 Ba 137.3	57 La 138.9	72 Hf 178.5	73 Ta 180.9	74 W 183.9	75 Re 186.2	76 Os 190.2	77 Ir 192.2	78 Pt 195.1	79 Au 197.0	80 Hg 200.6	81 Tl 204.4	82 Pb 207.2	83 Bi 208.0	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)						
87 Fr (223)	88 Ra (226)	89 Ac (227)	104 Rf (267)	105 Ha (268)	106 Sg (271)	107 Bh (272)	108 Hs (270)	109 Mt (278)	110 Ds (281)	111 Rg (280)	112 Cn (285)	113 Uut (284)	114 Fl (289)	115 Uup (288)	116 Lv (293)	117 Uus (294)	118 Uuo (294)						

58 Ce 140.1	59 Pr 140.1	60 Nd 144.2	61 Pm 144.9	62 Sm 150.4	63 Eu 152.0	64 Gd 157.3	65 Tb 158.9	66 Dy 162.5	67 Ho 164.9	68 Er 167.3	69 Tm 168.9	70 Yb 173.0	71 Lu 175.0
90 Th 232.0	91 Pa 231	92 U 238.0	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)